

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/69/2016.

Iktatószám: Vj/69- 116/2016.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. B. T. Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. B. T.) által képviselt **GreenChem Hungary Kft.** (2900 Komárom, Puskás Tivadar utca 4/a.) kérelmezőnek összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a B. B. vezető tisztségviselő által képviselt **Multicore Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (1033 Budapest, Szőlőskert utca 4. 3. emelet) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy a Multicore Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. AdBlue Üzletága a GreenChem Hungary Kft. részévé váljon.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A 2016. március 1. napján kötött, és 2016. június 27. napján módosított Üzletág Adásvételi Szerződéssel (a továbbiakban: Szerződés) a GreenChem Hungary Kft. (a továbbiakban: GreenChem) megvásárolja a Multicore Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Multicore) AdBlue üzletágát (a továbbiakban: Üzletág), mely magában foglalja a Multicore-nak a vevőivel AdBlue értékesítésre és azok kiszolgáltatására szolgáló eszközökre kötött hatályos és az adásvételi folyamat lezárásáig kötött szerződéseket, egyes vagyontárgyakat, az Üzletág emberi erőforrásait, az AdBlue kiszolgáltatására alkalmas ingóságokat, valamint a Multicore AdBlue adásvételére, forgalmazására irányuló tevékenységét.
- 2) A kérelmező a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2016. augusztus 11-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján az 1) pontban hivatkozott tranzakciónak – mint vállalkozások összefonódásának – az engedélyezését kérte.
- 3) A felek a Szerződést 2016. december 9-én ismételten módosították, mely azonban az összefonódás 1) pont szerinti tartalma tekintetében létrejött akaratgyezyességükben nem jelentett változást.
- 4) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint - nem bejelentés köteles. Az összefonódás engedélyezésére más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

- 5) Az eljáró versenytanács 2016. október 3-i Vj/69-8/2016. számú végzésével a Tptv. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról döntött, ezért az eljárás ebből adódó két hónapot meghaladó ügyintézési határidejére tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29/A. § (1b) bekezdése szerinti sommás eljárás feltételei nem állnak fenn.

II.

Az összefonódás résztvevői

Az Üzletág

- 6) Az Üzletág kizárólagos tevékenysége az AdBlue adalékanyag forgalmazása Magyarország területén.
- 7) Az Üzletágnak a 2015. évben elért nettó árbevétele meghaladta az 500 millió forintot.

A Babis-csoport

- 8) A GreenChem az Andrej Babis természetes személy által irányított vállalkozáscsoport (a továbbiakban: Babis-csoport) tagja.
- 9) A Babis-csoport a szlovákiai Vágsellyén található gyárában AdBlue adalékanyagot állít elő és értékesít, Magyarországon a Multicore részére is. A Babis-csoport további meghatározó, a magyar piacot is érintő tevékenységei a mezőgazdaság és élelmiszeripar, a vegyipar és a gépértékesítés területére terjednek ki.
- 10) A Babis-csoport külföldön honos tagjainak Magyarország területén elért nettó árbevétele, valamint magyarországi tagjainak nettó árbevétele a 2015. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül – együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot.

III.

Az AdBlue és forgalmazásának főbb piaci jellemzői

Az AdBlue árujellemzői, felhasználási célja

- 11) Az AdBlue nagy tisztaságú urea vizes oldat, amely a nitrogén-oxid kibocsátást nitrogénné és vízgőzzé változtatja kémiai redukció útján. A folyamat során AdBlue folyadékot, vagyis a karbamid 32,5%-os, nagy tisztaságú vizes oldatát fecskendezik a kipufogógázba mely egy speciális katalizátorba [Selective Catalytic Reduction (SCR) katalizátor] lép be. Magas hő hatására a felszabadult ammónia reakcióba lép a kipufogógáz nitrogén-oxidjaival, és nitrogénné, valamint vízzé alakítja át azokat.
- 12) Az AdBlue a Német Autóipari Szövetség (VDA) által létrehozott és bejegyeztetett márkanév. A márkanév használati jogával a VDA rendelkezik. Az AdBlue név ISO szabvánnyal ellátott. Ezen szabványrendszer alapján dönti el a VDA, hogy mely gyártók használhatják az AdBlue márkanévét. Az AdBlue védjegy használati joga azon gyártó vállalkozásokat illeti meg, melyek képesek a VDA által támasztott minőségi követelményeknek megfelelni. A piacot az AdBlue iránti növekvő kereslet jellemzi, köszönhetően a környezetvédelmi előírások egyre szigorúbbá válásának.
- 13) Az AdBlue terméket fenti árujellemzőire tekintettel mezőgazdasági gépekben, kamionokban, nehéz tehergépjárművekben és kisebb mértékben magasabb kategóriájú személyautókban használják, mire tekintettel az AdBlue fő felhasználói a személyszállítással foglalkozó és az áruszállító vállalkozások, valamint az előzőeknél lényegesen kisebb súllyal a mezőgazdasági vállalkozások.

- 14) Az AdBlue egy olyan szabványosított termék, amelyen belül nincsenek különböző minőségű választékok. Más áru jelenleg nem felel meg az SCR technológiával elérhető káros anyagkibocsátás-csökkentési célnak, így az AdBlue más áruval ésszerűen nem helyettesíthető.

Az AdBlue magyarországi forgalmazása

- 15) Magyarországon jelenleg egy vállalkozás sem végez AdBlue gyártási tevékenységet. Budapest 500 km-es körzetében a Babis-csoport mellett további három vállalkozás rendelkezik AdBlue termelőegységgel. A Borealis Agrolinz (a továbbiakban: Borealis) Ausztriában, a Zaklady Azotowe Pulawy (a továbbiakban: Zaklady) Lengyelországban, a Fabrika Maziva pedig (a 2015. évtől) Szerbiában rendelkezik gyártókapacitással.
- 16) Magyarországra jelenleg a Babis-csoport, a Borealis, és a Zaklady szállítja az AdBlue terméket. A Magyarországra érkező AdBlue túlnyomó része a Babis-csoporttól származik, a Borealis és a Zaklady lényegesen kisebb mennyiséggel van jelen a magyar piacon.
- 17) A fenti gyártók közvetlenül nem értékesítenek végfogyasztóknak Magyarországon. A magyar piacon számos viszonteladó – nagykereskedő és kiskereskedő vállalkozás – van jelen, melyek közül azonban csak négy (un. elsődleges) nagykereskedő áll valamelyik gyártóval közvetlen kapcsolatban. Jelenleg négy elsődleges nagykereskedő van, melyek közül az Üzletág (jelenleg a Multicore részeként) és a MOL-LUB Kft. részére a Babis-csoport, egy további vállalkozás részére a Borealis, a Brenntag Hungária Kft. (a továbbiakban: Brenntag) részére pedig a Zaklady szállítja az általuk beszerzett AdBlue mennyiséget. Az elsődleges nagykereskedők a végfelhasználók és kiskereskedők (töltőállomások) mellett a gyártóktól közvetlenül nem beszerző (un. másodlagos) nagykereskedők részére is szállítanak AdBlue terméket.
- 18) Miután a Magyarországra érkező AdBlue túlnyomórésze a Babis-csoporttól származik, így az elsődleges nagykereskedők által bonyolított AdBlue értékesítés túlnyomó részét a vele kapcsolatban álló Multicore és MOL-LUB Kft. bonyolítja, melyen belül a Multicore részesedése lényegesen nagyobb. A további két vállalkozás részesedése az elsődleges nagykereskedők értékesítéséből minimális. A Babis-csoport előzőek szerint kiugróan magas részesedése mögött mindenekelőtt az húzódik meg, hogy gyára a magyar határhoz lényegesen közelebb esik a másik két vállalkozás gyáraival képest, ami az AdBlue árához képest viszonyított magas logisztikai költségekre tekintettel érdemi versenyelőnyt biztosít számára.
- 19) Míg a Magyarországon jelen lévő külföldi gyártó vállalkozások több országra kiterjedően értékesítik az AdBlue terméket, addig a magyar nagykereskedők gyakorlatilag csak országon belüli értékesítést végeznek. Az AdBlue gyártók jellemzően csak magas kereslettel rendelkező nagykereskedőket szolgálnak ki, nagy kapacitású tartályautókban szállítva a terméket. Ezzel szemben nagykereskedők kisebb tartályautókban végzik a szállítást.

A piacra lépés lehetőségei

- 20) A működő vegyipari üzemek (mindenekelőtt a műtrágya gyárak) elvileg képesek lehetnek kapacitásaik egy részét átállítani az AdBlue gyártására. A vizsgáló által megkeresett magyarországi vállalkozások közül azonban érdemben csak a Nitrogénművek Vegyipari Zrt. (a továbbiakban: Nitrogénművek) foglalkozott az AdBlue gyártás bevezetésének gondolatával. Számításai szerint a belépés időigénye egy év, költség igénye pedig 27,3 millió forint lenne. Nyilatkozata szerint azonban csak akkor foglalkoznának érdemben az AdBlue gyártás piacára való lépéssel, ha lenne egy olyan disztribútor, amely országos szinten terítené az általa gyártott terméket.

IV.

A piaci szereplők véleménye az összefonódásról

- 21) A vizsgáló eljárása során a három elsődleges nagykereskedő mellett, hat másodlagos nagykereskedőt és 15 nagyfelhasználó személyszállító, fuvarozó és mezőgazdasági vállalkozást hívott fel adatszolgáltatásra. A megkeresések egyrészt az összefonódással érintett piacok szereplőinek e piacok működésével kapcsolatos ismereteinek megismerését célozták, másrészt lehetőséget biztosítottak a megkeresettek számára az összefonódás várható hatásaival kapcsolatos véleményük kifejtésére. A vizsgáló emellett adatszolgáltatásra hívott fel három olyan magyarországi vállalkozást, melyek olyan vállalkozáscsoportba tartoznak, amely Európában AdBlue gyártással is foglalkozik.
- 22) A megkeresett elsődleges nagykereskedők közül a MOL-LUB Kft. és egy másik vállalkozás nem vár az összefonódástól negatív hatásokat. A Brenntag ugyanakkor aggályosnak ítélte, hogy a GreenChem-nek a nagykereskedelmi tevékenységben nem lesz konkurenciája.
- 23) A másodlagos nagykereskedők közül kizárólag az Eurotrade Kft. fogalmazott meg aggályokat az összefonódással kapcsolatosan. Álláspontja szerint a tranzakció célja, hogy a GreenChem egyeduralkodóvá váljon a piacon, melynek eszközeként árait akár a költségek alá is leviszik, melynek káros hatásai rövidtávon a versenytársaknál, hosszabb távon pedig a felhasználóknál fognak jelentkezni. Egy ilyen „felfaló” stratégia reális veszélyét azonban az Eurotrade Kft. nem támasztotta alá érvekkel.
- 24) A 15 megkeresett AdBlue felhasználó közül 11 vállalkozás válaszolt érdemben, melyek egyike sem fogalmazott meg aggályt az összefonódással kapcsolatosan. A Waberer's International Zrt. pedig kifejezetten a verseny erősödését várja az összefonódástól.

V.

Az engedélykérelmi kötelezettség

Összefonódás

- 25) A Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás vállalkozásrésze a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik.
- 26) A Tpv. 23. § (5) bekezdése szerint vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok – ideértve a vállalkozás ügyfélállományát is -, amelyeknek megszerzése önmagában vagy a vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.
- 27) Az Üzletág AdBlue forgalmazáshoz kapcsolódó szerződéseinek (ügyfélállománynak), eszközeinek és munkavállalóinak a GreenChem által történt átvétele a Tpv. 23. § (5) bekezdés szerinti vállalkozásrésznek minősül, mert azok révén a GreenChem képessé válik a Multicore addigi piaci tevékenységének átvételére, különös tekintettel arra is, hogy a Babis-csoport AdBlue gyártási tevékenységet is folytat. Erre tekintettel az 1) pont szerinti tranzakció a Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti összefonódásnak minősül.
- 28) Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy nem tekintette a benyújtott kérelem elbírálása akadályának azt, hogy a felek a kérelem benyújtására alapot adó Szerződést módosították. A Versenytanács gyakorlata szerint ugyanis „[...] amennyiben az összefonódást eredményező akaratgyegységben, illetve az annak létrejöttében közreható lényeges körülményekben nem következik be változás, akkor az nem is érintheti az eredeti engedélykérelmi kötelezettséget [...]”.¹

A küszöbértékek

¹ Vj-29/2013. 33) pont.

- 29) A Tpvt. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivataltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van.
- 30) A Tpvt. 27. § (2) bekezdés szerint külföldön honos vállalkozás nettó árbevételének számítása során a Magyarország területén eladott árukból az előző üzleti évben elért nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpvt. 27. § (4) bekezdése alapján vállalkozásrész esetében az azt alkotó eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevételt kell figyelembe venni.
- 31) A Tpvt. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a beolvadó vállalkozás [mely fogalomkörbe a Tpvt. 52. § aa) pontja alapján beletartozik a beolvadó vállalkozásrész is], valamint az a vállalkozás, amelynek a vállalkozásrész a részévé válik. Mindezek alapján a jelen összefonódás közvetlen résztvevői: az Üzletág mint vállalkozásrész, valamint a GreenChem, melynek az Üzletág a részévé válik.
- 32) A Tpvt. 26. § (3) bekezdés szerint közvetett résztvevőnek minősülnek azon vállalkozáscsoport további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. A Tpvt. 26. § (5) bekezdés értelmében érintett vállalkozáscsoport a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese. A Tpvt. 26. § (4) pontja alapján a közvetett résztvevők körének meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni az összefonódás következtében irányítási jogát elvesztő (a vállalkozásrészt eladó) vállalkozást. Az előzőek alapján összefonódással érintett vállalkozáscsoportnak a Babis-csoport és az Üzletág minősülnek.
- 33) A fenti két vállalkozáscsoportnak a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló utolsó hitelesen lezárt üzleti évben (2015.) elért együttes nettó árbevétele [illetve a Tpvt. 24. § (3) bekezdés szerinti bevétele] meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és ezen belül mindkettő esetében az ötszázmillió forintot. Ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

VI.

Az összefonódás értékelése

- 34) A Tpvt. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 35) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján az eljáró versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálta [lásd a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2014. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 11. pontját].

Az érintett piacok

- 36) A Tpvt. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a

földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 37) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Erdemben azonban csak azon érintett piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 35) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.
- 38) A jelen esetben az eljáró versenytanács az AdBlue termék esetében vizsgálta, hogy mi minősül érintett árupiacnak. Figyelemmel arra, hogy az AdBlue terméknek nincs ésszerű helyettesítő áruja, és azon belül nincsenek különböző minőségű választékok, az eljáró versenytanács az AdBlue terméket olyan egységes árupiacnak tekintette, melyhez további áru nem tartozik.
- 39) Ezen belül azonban az eljáró versenytanács a jelen összefonódás tekintetében elkülönült árupiacoknak tekintette az AdBlue gyártását és annak nagykereskedelmi értékesítését. Az AdBlue esetében ugyanis a két tevékenység élesen elkülönül egymástól, mert a gyártók jellemzően (Magyarországon pedig egyáltalán) nem végeznek értékesítést a végfelhasználók, illetve kiskereskedők részére. Így szemben más piacokkal (ahol a gyártók közvetlenül is értékesítenek) a gyártók és a nagykereskedők közötti kapcsolat még részlegesen sem versenytársi, hanem egyértelműen vevő-eladói (vertikális). A gyártók és a nagykereskedők között versenytársi viszony abban az összefüggésben sem állapítható meg, hogy az elsődleges nagykereskedők végeznek értékesítést a másodlagos nagykereskedő részére is, ez utóbbiaknak ugyanis a gyártók nem értékesítenek.
- 40) Az elsődleges és a másodlagos nagykereskedők esetében nem zárható ki, hogy AdBlue értékesítőként versenytársi viszonyban állnak egymással, és így az AdBlue nagykereskedelmi értékesítése egységes árupiacot alkot. Az eljáró versenytanács azonban ennek eldöntését szükségtelennek tartotta, mert – a később részletezettek szerint – a jelen összefonódás versenyhatásai szempontjából érdemi jelentősége csak az AdBlue gyártókat és azok nagykereskedelmi vevőit összekötő piacnak van, melynek a másodlagos nagykereskedők definíciószerűen nem szereplői.
- 41) Az AdBlue terméknek a gyártó által történő értékesítése esetében az érintett földrajzi piac nyilvánvalóan túlterjed a nemzeti határokon, amit egyértelműen jelez, hogy Magyarországra kizárólag importból érkezik az AdBlue. Miután azonban Magyarországon nincs AdBlue gyártás, a magyarországi nagykereskedők pedig gyakorlatilag kizárólag belföldön értékesítenek, ezért a jelen összefonódással érintett földrajzi piacnak az eljáró versenytanács Magyarország egész területét minősítette.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

- 42) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen vannak. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése. A növekvő piaci részesedés lehetőséget teremt a vállalkozáscsoport számára kizsákmányoló (például túlzottan magas eladási ár megállapítása) és versenykorlátozó (például piacra lépés akadályozása) magatartásokra egyaránt (egyszemély hatás), továbbá növeli a versenyt korlátozó megállapodások létrejöttének, illetve a párhuzamos magatartások esélyét az érintett piacon (koordinatív hatás).

- 43) Az összefonódás résztvevői közül Magyarországon, mint az előzőek szerint érintett földrajzi piacon a Babis-csoport kizárólag, mint az elsődleges nagykereskedőknek értékesítő gyártó van jelen, mely érintett piacnak az Üzletág értelemszerűen nem szereplője [lásd 39)-40) pontok]. Ezért nincs olyan érintett piac, amelyen az összefonódással érintett mindkét vállalkozáscsoport jelen lenne, mire tekintettel a jelen összefonódás nem jár együtt horizontális hatással.

Vertikális hatás

- 44) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az összefonódás következtében integrálttá váló, egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).
- 45) A Közlemény 19. bb) pontja alapján vertikális összefüggésben akkor nem valószínűsíthetők káros versenyhatások, ha nincs olyan érintett piac, amelynek az összefonódásban érintett vállalkozáscsoportok közül az egyik eladóként, a másik pedig vevőként van jelen, és amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozáscsoport egyedüli piaci részesedése meghaladja a 30 százalékot. A jelen összefonódás esetében ez nem áll fenn, mert a Babis-csoport eladókénti és az Üzletág vevőkénti részesedése is lényegesen magasabb, mint 30 százalék. Sőt: mindkét vállalkozáscsoport a kiugróan legmagasabb részesedéssel rendelkezik saját érintett piacán. Ezért nem zárható ki, hogy az összefonódás versenyfelügyeleti beavatkozásra okot adó vertikális hatással járna.
- 46) Az összefonódás következtében a Babis-csoportnak és az Üzletágnak a jelenleg egymástól független vállalkozások közötti üzleti kapcsolata a Babis-csoporton belüli kapcsolattá válik. Ezért a Babis-csoportnak érdekeltsége keletkezhet abban, hogy a magyarországi AdBlue forgalmazásának a lehető legnagyobb hányadát a GreenChem részeként a csoportba kerülő Üzletágon keresztül bonyolítsa. Ezért nem zárható ki részéről egy olyan stratégia alkalmazása, mely az Üzletág jelenleg egyetlen érdemi magyarországi versenytársának a MOL-LUB Kft.-nek piacról való kiszorítását célozza a vele való szerződéstől való direkt vagy indirekt elzárkózással.
- 47) A Babis-csoport ilyen magatartásának kétirányú kedvezőtlen hatása lehet a magyarországi AdBlue piacra:
- a) a MOL-LUB Kft.-nek, mint eladónak az AdBlue nagykereskedelmi piacról való kiszorulása ronthatja a magyar piacnak az AdBlue termékkel való ellátását;
 - b) az elsődleges nagykereskedelmi piacnak a MOL-LUB Kft. kieséséből adódó koncentráció növekedése az AdBlue árának a növekedését vonhatja maga után.
- 48) A fenti a) pont alatti helyzet bekövetkezésének az eljáró versenytanács álláspontja szerint nincs reális esélye. A Babis-csoportnak ugyanis nyilvánvalóan érdeke, hogy magyarországi AdBlue értékesítést a lehető legmagasabb szinten tartsa. Ezért, ha és ameddig a MOL-LUB Kft. kiszorítása ezt a célt veszélyeztetné, akkor és addig nyilvánvalóan nem tesz lépéseket annak érdekében. Ha és amikor pedig a Babis-csoport képes saját nagykereskedelmi üzletágán keresztül a gyakorlatilag teljes magyar piacot ellátni, akkor a MOL-LUB Kft.-nek az AdBlue elsődleges nagykereskedelmi esetleges piacról való kiszorulása önmagában nem feltétlenül jelentene káros versenyhatást. Az eljáró versenytanács ugyanis az összefonódás versenyhatásainak értékelése tekintetében is irányadónak tekinti a Versenytanácsnak a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés vizsgálata kapcsán kialakított gyakorlatát, mely szerint *„Ha a gazdasági erőfölényben lévő termelő kiskereskedők részére történő értékesítésre nagykereskedelmi egységet hoz létre, és más nagykereskedőket nem [...] szolgál ki, ez a magatartása akkor nem minősül visszaélésszerűnek, ha az nem veszélyezteti a végső fogyasztók ellátását, vagyis ha a termelő az érintett földrajzi piac egészén el tudja látni a kiskereskedőket a*

szakmában szokásos módon. (Vj-63/1997.)”.² A fentiekkel összhangban rögzített a Versenytanács azt is, „[...] hogy a nagykereskedelmi piac résztvevői, sőt maga a nagykereskedelem, mint szolgáltatás sem élvez olyan versenyjogi védelmet, mint a termék végfelhasználója vagy az annak értékesítő (kis)kereskedelem, vagy éppen maga a gyártó. A gyártó cégeknek meglehetősen nagy mozgásteret kell biztosítani a terjesztői politikájuknak és kapcsolataiknak a kialakításában, az általuk kívánatosnak tartott legjobb terjesztői rendszer kifejlesztésében és működtetésében.”³

- 49) Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az AdBlue termék árának a 46) b) szerinti növekedése sem valószínűsíthető. A Babis-csoport mint gyártó és az Üzletág, mint nagykereskedő ugyanis saját eladói piacokon jelenleg is olyan erős piaci pozícióval rendelkezik, ami mindkettőjüknek külön-külön is lehetőséget biztosít arra, hogy profitjuk maximalizálásával áraikat a versenyár feletti szinten tartsák. Egyesülésük (vertikális integrációjuk) esetén azonban csak egyszeres profitmaximalizálás történik, ami – minden egyéb körülményt változatlanul feltételezve – elméletileg alacsonyabb árat eredményezne.⁴ Az előzők mellett a vertikális integráció lehetőség ad arra is, hogy az integrált vállalkozáscsoport hatékonyabban szervezze a gyártási-értékesítési folyamatot, ami a költségek csökkenését eredményezheti. Mindez akár az árak összefonódást követő csökkenését is magával hozhatja.
- 50) Az előzők alapján tehát a Babis-csoport esetleges kizorító stratégiájának esetleges sikere esetén sem feltétlenül lennének az összefonódásnak káros versenyhatásai. Emellett azonban több olyan körülmény is azonosítható, amelyek kétségesse tehetik egy ilyen kizorító stratégia sikerét. Jelenleg csak viszonylag alacsony részesedésekkel van ugyan jelen a magyar AdBlue piacon a Borealis és a Zaklady, de nem zárható ki, hogy a Babis-csoport kizorító stratégiájának alkalmazása esetén a MOL-LUB Kft.-nek nagyobb mennyiség vásárlásával esetén lehetősége lenne a jelenleginél kedvezőbb áron beszerezni az AdBlue terméket. Emellett lehetséges beszerzési forrásként szóba jöhet a szerbiai Fabrika Maziva vállalkozástól történő beszerzés. Lehetőségként jöhet szóba a MOL-LUB Kft. részéről a Nitrogénművek által már vizsgált piacra lépés támogatása is. Ezek a lehetőségek egyben a Babis-csoport érdekeltségét is korlátozhatják a MOL-LUB Kft. kizorításában. A MOL-LUB Kft. ugyanis a Babis-csoporttól beszerzett AdBlue egy nem jelentéktelen hányadát a MOL csoport kúthálózatot üzemeltető és szállítási tevékenységet végző tagjai részére értékesíti, így az elzárkozás esetén ettől a forgalomtól esne a Babis-csoport, ami nyilvánvalóan nem áll érdekében.
- 51) Szintén nem ítélte reális veszélynek az eljáró versenytanács, hogy az összefonódás következtében a Borealis és a Zaklady, mint gyártók kiszorulnak a magyar AdBlue piacról. Jelenleg ugyanis egyik gyártó sem áll üzleti kapcsolatban az Üzletággal és MOL-LUB Kft.-vel sem, hanem „saját” nagykereskedőiken keresztül értékesítenek Magyarországon, mely kapcsolatokat az összefonódás nem érinti. Sőt: a Borealis és a Zaklady számára – ha szándékukban áll magyarországi eladásait növelni – a Babis-csoportnak a MOL-LUB Kft.-vel kapcsolatos esetleges kizorító magatartása még kedvező is lehet, mert így a MOL-LUB Kft. is rendelkezésükre állhatna magyarországi forgalmazóként.
- 52) Mindezek alapján – továbbá figyelembe véve, hogy sem a MOL-LUB Kft. sem a megkeresett AdBlue felhasználók nem várnak negatív hatásokat az összefonódástól – az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kérelmezett összefonódás nem jár versenyfelügyeleti beavatkozásra okot adó káros vertikális versenyhatással.

Portfólió-hatás

² Versenytanács Tptv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2015., 21.5.

³ Vj-182/2001. 68. pont.

⁴ Részletesen lásd: Vj-182/2001. Melléklet.

- 53) A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.
- 54) A Babis-csoport és az Üzletág Magyarországot érintő tevékenységére tekintettel káros portfólió hatással sem kell számolni.

Összegzés

- 55) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tptv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a kérelmezett összefonódást engedélyezte.

VII.

Eljárási kérdések

- 56) A Tptv. 95/E. § (1) bekezdése szerint a Tptv.-nek a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi CLXI. törvény módosításáról szóló 2016. évi CLXI. törvénnyel megállapított rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépését (2017. január 15.) követően létrejött összefonódásokra vonatkozóan kell alkalmazni. A jelen összefonódás 2016. június 26. napján jött létre, így arra a 2017. január 15-ét megelőzően hatályos törvényi és a Tptv. 36. § (6) bekezdése alapján kiadott közleményi rendelkezéseit kell alkalmazni.
- 57) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tptv. 45. §-án, illetékessége a Tptv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban a Tptv. rendelkezéseinek megsértése esetén – a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével –, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást hatáskörébe utalja, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 58) Az eljáró versenytanács határozatát a Tptv. 73. § (2) bekezdése és 74. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 59) Az eljáró versenytanács a 2016. október 3-i Vj/69-8/2016. számú végzésével a Tptv. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásai teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött, mire tekintettel a jelen eljárásban nem alkalmazta a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntést [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2014. számú közleménye 17. a) pont].
- 60) A kérelmező a Tptv. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat, továbbá az eljáró versenytanács Tptv. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló döntését követően a Tptv. 62. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően kiegészített igazgatási szolgáltatási díjat határidőben leróta.
- 61) Az eljárást befejező döntést a Tptv. 63. § (3) bekezdése szerint négy hónapon belül kell meghozni, ha az eljáró versenytanács a Tptv. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásainak teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött. A ügyintézési határidő kezdőnapja a Ket. 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2016. augusztus 12. Ennek megfelelően – figyelemmel a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontjára, melyek értelmében

a hiánypótlás kiadásától és a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban együtt: 62 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be – az ügyintézési határidő 2017. február 12. napján járna le. Figyelemmel azonban a Ket. 65. § (3) bekezdésére, mely szerint, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel (a jelen esetben: 2017. február 12. vasárnapra esik) a határidő a legközelebbi munkanapon jár le, ami 2017. február 13.

62) Az ügyfeleket [Tpvt. 52. § aa) pont] megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. február 3.

Dudra Attila s.k.
előadó versenytanácsstag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanácstagként eljárva

Dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanácsstag